

موضوع: برکت تقوا در زندگی فردی و اداری

تقوا، یکی از اساسی‌ترین ارزش‌های اسلامی و معیار کرامت انسان نزد الله متعال است. تقوا به معنای التزام به اوامر الهی، دوری از نواهی و مراقبت دائمی از رفتار و کردار انسان می‌باشد که نقش مهمی در اصلاح زندگی فردی، اجتماعی و اداری دارد. انسان متقی در تصمیم‌گیری‌ها، انجام مسئولیت‌ها و تعامل با دیگران، رضایت الله متعال را در نظر گرفته و از ظلم، خیانت، کوتاهی و رفتارهای نادرست دوری می‌نماید.

الله سبحانه و تعالی در قرآن کریم، تقوا را سبب رهایی از مشکلات، گشایش در امور و رسیدن رزق و برکات الهی معرفی نموده و می‌فرماید:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ.¹

ترجمه: و هر کس از الله بزرگ بترسد (تقوا را پیشه کند)، برای او راه بیرون شدن از مشکلات قرار می‌دهد و او را از جایی روزی می‌دهد که گمان نمی‌برد.

این آیه مبارکه بیانگر آن است که تقوا تنها یک صفت اخلاقی نیست، بلکه راهی برای رهایی از مشکلات، جلب رحمت الهی و رسیدن به برکت در زندگی می‌باشد. تقوا به معنای احساس حضور دائمی الله متعال، انجام اوامر الهی، دوری از گناهان و رعایت حدود شرعی در تمام امور زندگی است. انسان متقی در گفتار، رفتار و تصمیم‌های خویش رضایت الله متعال را معیار قرار داده و تلاش می‌کند همه امور را مطابق رضای الهی انجام دهد.

تقوا تنها به عبادات فردی محدود نمی‌شود، بلکه در محیط کار و مسئولیت‌های اجتماعی نیز نقش اساسی دارد. کارمند متقی وظیفه خویش را یک امانت الهی دانسته و آن را با اخلاص، صداقت و احساس مسئولیت انجام می‌دهد. او در استفاده از وقت، امکانات و اموال عامه دقت می‌نماید، حقوق مراجعین را رعایت کرده و از هرگونه کوتاهی، بی‌عدالتی و رفتار نادرست دوری می‌ورزد.

همان‌گونه که الله متعال برای اهل تقوا راه گشایش و برکت وعده فرموده است، فرد و اداره‌ای که تقوا را اساس کار خویش قرار دهند، از اعتماد مردم، آرامش درونی و موفقیت در انجام مسئولیت‌ها بهره‌مند خواهند شد.

در ادامه، رسول اکرم ﷺ نیز اهمیت تقوا و آثار ارزشمند آن را بیان نموده و مؤمنان را به رعایت تقوای الهی در همه حالات زندگی فراخوانده است. چنانچه می‌فرماید: اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَاتَّبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّبًا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ.²

ترجمه: از الله جل جلاله بترس هر جا که باشی، و پس از بدی کار نیکی انجام ده تا آن را از بین ببرد، و با مردم با اخلاق نیکو رفتار کن.

این حدیث نیز بیانگر آن است که تقوا یک نیروی درونی است که انسان را در تمام حالات زندگی به سوی درست‌کاری و انتخاب راه صحیح هدایت می‌کند. فرد متقی تنها در برابر قوانین ظاهری پاسخگو نیست، بلکه وجدان و ایمان او نیز همواره مراقب اعمالش می‌باشد.

در محیط اداری، تقوا سبب می‌شود انسان در هنگام تصمیم‌گیری، برخورد با مشکلات و انجام مسئولیت‌ها، عدالت و رضایت الله متعال را معیار قرار دهد. کارمندی که از تقوا برخوردار باشد، در برابر فشارها و شرایط مختلف، تعادل خویش را حفظ کرده، از رفتارهای نادرست دوری می‌نماید و در ایجاد فضای سالم، آرام و سازنده در اداره سهم می‌گیرد.

برکت تقوا زمانی در یک اداره آشکار می‌شود که افراد آن با روحیه همکاری، انصاف و خیرخواهی فعالیت نمایند؛ زیرا تقوا نه تنها سبب اصلاح فرد می‌شود، بلکه زمینه‌ساز اعتماد، هماهنگی و پیشرفت مجموعه نیز می‌گردد.

پیام اصلاحی:

تقوا، زیباترین سرمایه معنوی و نیروی درونی است که انسان را در مسیر درست زندگی ثابت قدم نگه می‌دارد و به او توان می‌بخشد تا در هر شرایطی راه حق و درست‌کاری را انتخاب نماید. فردی که دل خود را با تقوا آباد سازد، در گفتار و رفتار خویش سنجیده عمل کرده، از لغزش‌ها دوری می‌نماید و در برابر مسئولیت‌های سپرده‌شده احساس تعهد بیشتری خواهد داشت.

شایسته است تقوای الهی را تنها در عبادات خلاصه ندانیم، بلکه آن را در برخورد با دیگران، انجام وظایف، تصمیم‌گیری‌ها و خدمت به جامعه نیز عملی سازیم، زیرا حاکمیت تقوا در زندگی فردی و اداری، زمینه ساز اصلاح، آرامش، هماهنگی و موفقیت در امور می‌گردد.

1. قرآن کریم، سورة الطلاق، آیات ۲-۳.

2. جامع الترمذی، حدیث (اتق الله حیثما كنت) رقم الحدیث (1987)